

prepričanju ljudstva, čeravno ste vselej povdarjali, da nimate nič proti veri in duhovnikom. Toda ko se vam je kje ponudila prilika, ste udrihali po veri in duhovnikih, kakor nekdanji biči graščinskih valpetov po krvavih kmetijskih hrbtih. Tudi pri nas je iz vašega rudečkarskega vedenja razvidno, da hočete kreniti na isto pot. Kaj že piše socijalistično glasilo: „Naprej“? Ali ne imenuje našega najsvetejšega verskega prepričanja prazne bajke, ki ničesar ne pove do in ki nam popolnoma nič ne hasnejo? Ali ne trepetate kar od samega hlastnega razburjenja, da bi se tudi pri nas mogli spraviti na šolo, Cerkev, duhovnike ter na versko prepričanje poštenega kmetijskega ljudstva? Kar dočakati ne morete tega trenutka, da bi na ta način vodili „boj proti klerikalizmu.“ Dobro vemo: Za doseg naših pravičnih zahtev moramo zediniti vse delavne človeške sile, naj si bo to kmetijski posestnik, viničar, kmetijski delavec, obrtnik ali tovarniški delavec. Vsi moramo voditi boj proti izžemanju delavnega ljudstva po kapitalistih in brezvestnih navijalcih cen. Eno je gotovo: Socijalna demokracija, ki pozna le strast in sovraštvo ter boj sloja proti sloju, s svojimi še tako lepo vabljenimi nauki ne bo mogla nikdar zediniti različnih stanov. Do vzajemnega dela nas bo pripeljala le tista stranka, ki priznava in tudi podpira ter izvršuje nauke krščanske ljubezni in pravičnosti. Ker ta nauk priznava edino SLS, oziroma Jugoslovanska kmetijska zveza, zato tudi mi kmetije prav dobro vemo, kje je naše mesto in se za snubljenje socijalnih demokratov prijazno zahvalimo. Vaša snubitev je pa za nas samo tem ognjevitejši poziv, da tembolj strnemo svoje vrste v kmetijskih zvezah, se združimo v nepretržno verigo vsi, ki se združimo z zemljo in preprečimo na ta način „rudečkarske“ nakane.

Kmetije slovenski! Sedaj vidite, zakaj bi nas pravzaprav socijalisti radi imeli v svojem taboru! Ne dajte se premočiti! Ne hodite za nje v žerjavico po kostanje! Vaše mesto je pod krepko razvito zastavo Kmečke Zveze.

„Samostojna“ in dr. Korošec.

Samostojnost je lepa čednost za vsakega človeka in dika tudi vsaki stranki, ako ni samo lepa beseda, s katero se lovi nepoučene ljudi. Zasluge in požrtvovalno, nesebično delovanje dr. Korošca za slovenski narod sploh in za slovenskega kmeta posebej nekaterim prvakom ni pripustilo mirnega spanja. — „Vse bo letelo za tem klerikalcem“, so si začeli najprej samo na uho šepetati, „ves narod bo v njegovem taboru; treba bo nekaj zoper njega ukreniti.“

Otroci teme pa so v svojem delovanju bolj iznajdljivi nego otroci luči. Zato so sklenili ustanoviti Samostojno kmetijsko Stranko, da bi pod tem lepim imenom odkrhnili od Slovenske Ljudske Stranke del kmetov. Kakšna da je ta samostojnost te stranke, ki se skuša ustanoviti, je najboljša priča načelnik slovenske liberalne stranke, ki nosi sedaj tudi lepo ime Demokratska stranka, dr. Tavčar, župan ljubljanski. Ta je v „Slov. Narodu“ priznal, da so liberalci skušali z ustanovitvijo raznih strank med delavci in med kmeti utrditi si majajoca se tla pod nogami. Organizirali so delavstvo in dali v ta namen tudi potrebna sredstva. „Stranka je skušala dobiti privržencev med kmeti. Sad tega je neodvisna kmečka stranka, ki danes udriha z loparjem po naši stranki, meneč, da z loparjem najbolj utemeljuje ustanovitev nove stranke.“ To se pravi z drugimi besedami: Recimo kmetom, da hočemo samostojno kmetijsko stranko, ker bo ta beseda precej izdala, zraven pa moramo povedati

„Kaj je pa hotela?“ vprašam začudeno.
„Rekla je, da hoče biti prednica naše bolnišnice.“
V Marijanišču je bila namreč velika in krasno urejena vojaška bolnišnica.
„Kaj ste pa odgovorili?“
„Rekli smo, da prednico že imamo in je ne potrebujemo. Nato se je poslovila in odšla.“
Po katerih bolnišnicah je potem razvijala svoje delovanje, mi ni znano in me ni zanimalo.

Pismo iz Gornje Dravske doline.

Napisal Vrzelak.

12. september 1919! Ne pozabim te nikdar! Kaj je bilo ta dan izvanrednega? Jutranji vlak hiti iz Maribora proti Koroški. Dolga vrsta voz. Na vsaki postaji vstopi ogromna množica; gosta megla leži po dolini, Drava jo je ponoči nahuhtela in napuhtela, a lica potnikov niso meglena in otožna, ampak jasna in vesela. Kam se peljemo? To ti pove voz sredi železniškega vlaka, okrašen s cveticami in vencih oknih in na strehi. V njem se vozi presveta Devica Marija Višarska, begunka iz Koroške. Postaja Dravograd-Meža. Vlak obstoji. Čakajočega ljudstva nepregledna množica. Ob 8. uri se začne pomakati proce-

kako trpko zoper liberalce, ker nam sicer kmetije ne bodo šli na lim. Hkrati so pa začeli o dr. Korošcu razširjati različne laži, da bi omajali v ljudstvu zaupanje do njega. Ko smo poročali dr. Korošcu o le-teh lažeh, se je dobrodušno zasmel in rekel: „Pustite take otročarije! Sedaj moramo opravljati važnejše reči za naše ljudstvo; pametni ljudje itak ne verjamejo, drugi bodo pa že pozneje spregledali, da ima laž kratke noge.“

Sedaj je „Kmetijski List“ objavil na uvodnem mestu kratek članek „Dr. Korošec in kmetije“, da bi nadejal „samostojnim“ sijaj veličine in ugleda, ki ga seveda nima, ker v Beogradu v politični javnosti pač nihče ne govori o kakšni slovenski samostojni kmetijski stranki; saj so srbski krogi dobro poučeni, da je ogromna večina slovenskega kmetijskega prebivalstva za Slovensko Ljudsko Stranko in se je v tej stranki organiziralo v kmetijskih zvezah. „Kmetijski List“ trdi, da je hotel dr. Korošec srbske voditelje kmečkih strank preslepiti, da bi stopil z njimi v zvezo; da je pregovarjal te kroge, a dosegel ni ničesar. Nadalje, da je poslal k njim nekega duhovnika, da jih je ta objemal, stiskal jim roke, vodil jih pod pazduho in se jim dobričal, da ga je bilo kar težko prenašati.

Od dobroponučene in popolnoma zanesljive strani iz Belegrada smo pa na naše vprašanje dobili poročilo, da je poročilo „Kmetijskega Lista“ čisto navadna laž. Dr. Korošec ni nikogar iskal in nikogar pregovarjal in nikogar pošiljal, da bi kateregakoli voditelja srbske seljačke stranke (ki ima v zbornici 1 častiljivega zastopnika) objemal ali vodil pod pazduho (zakaj neki tudi ne še poljuboval!). Istina je le, da je načelnik srbske seljačke stranke prišel parkrat sam k dr. Korošcu in se razgovarjal tudi z drugimi člani Jugoslovanskega kluba s predlogom, ali ne bi se mogla srbska seljačka stranka spojiti, oziroma sodelovati s Slovensko Ljudsko Stranko, ki je že pred vojno organizirala kmete v Kmečke Zveze in sedaj to kmetisko organizacijo izpopolnjuje.

Dr. Korošcu ni treba posluševati se laži, kakor se jih „Kmetijski List.“ Dobra reč se sama hvali, — pravi narodni pregovor — in torej ne potrebuje takih sredstev, kakor „samostojni“ voditelji, ki bi v mirni dobi radi želi, kar so drugi v nevarnih časih in ob velikih žrtvah sejali. Slovenski kmetije so tako pametni, da se ne bodo dolgo dali loviti od novih, nepreizkušenih odrešenikov, ampak se bodo organizirali v Jugoslovanski Kmečki Zvezi, v kolikor še niso organizirani. Naša organizacija krepko napreduje na Hrvaškem, v Bosni, Dalmaciji, Hercegovini je pa že cela v našem taboru. Naprej za Jugoslovansko Kmečko Zvezo!

Volitve zahtevamo!

Skoro po vseh drugih državah, ki so se ustanovile, so že imeli volitve v ustavodajno skupščino, v državni in deželne zbornice, v občinske in druge javne zastope. Le pri nas plavamo v starem neredu naprej. Posamezni uradniki, ki prav nič ne poznajo razmer, predpisujejo po starem načinu nove davke, deželna vlada dela brez deželnega zbora (večino imajo sedaj v njej liberalci, združeni s socijalnimi demokrati), v Beogradu imamo sicer državni zbor, ki pa ga ni izvolilo ljudstvo, ampak le posamezne stranke. Glavno in skoro izključno besedo pri sestavljanju začasnih zakonov in odredb imajo liberalci in socijalni demokratje. Radi tega se ne stori za našega kmeta in sploh za kmetisko ljudstvo prav nič. Temu se mora napraviti prav kmalu konec. Jugoslavija mora dobiti nove zakone ali postave, ki bodo v prid kmetu, obrtniku in delavcu na deželi. Pri zakonodaji morajo odločevati naši kmečki ljudje s pomočjo naših voditeljev, ki imajo srce za naše ljudstvo. Na shodih Kmečke Zveze povdarjajo kmetije sami, da potrebujejo pri sestavljanju novih zakonov, poleg izobraženih kmetov tudi solane ljudi, ki bodo kot odkriti prijatelji kmetijskega ljudstva pomagali našim kmetiskim možem pri sestavi novih zakonov.

sija od kolodvora proti romarski cerkvi Sv. Križa. Prizor, kakoršnega še nisem videl v življenju in ga ne pozabim nikdar. Cela pot v slavolokih in vencih, vmes pritkavanje zvonov in pokanje topičev, nad 4 tisoč ljudi v procesiji in kar je bilo prav posebno razveseljivo, polovica moških. Belooblečene mladenke nesejo starodavno čudodelno podobo, spredaj prepeva lep pevski zbor Marijine pesmi. Staro in mlado se je solzilo ginjenja. Tudi zlato solnce ni hotelo zaostati v počeščenju zvezd Kraljice. Razpršilo je meglo in ljubko posijalo na grič Sv. Križa. Dospevši v cerkev, zapojejo duhovniki, 40 po številu, Marijin „Slavospev.“

Da, to je bil izraz, to je bila manifestacija katoliške misli, dvakrat važna za dosedaj toliko trpeči Korotan in Dravsko dolino. In ti, dobro ljudstvo, si zopet pokazalo, da hočeš ostati Marijino ljudstvo in Marijin narod, in Ona, presveta Devica, naj bo kraljica Jugoslavije!

Da bi le tudi bila! Pa znamenja kažejo drugače. 12. september 1919 in 12. september 1688. Kakšna razlika med vama! Takrat je poljski kralj Ivan Sobieski s pomočjo nebes Kraljice rešil mesto Dunaj in s tem vso zapadno Evropo turškega nasilja, a danes smo Te spremljali, ko si morala bežati iz starodavne svetlišča na Sv. Višarjih pred novodobno evropsko laž-kulturo, ki je svetovno vojno krivično začela, krivično nadaljevala in še slabše končala.

In kaj sedaj? Imamo Korošec vojno. Vsej reče se tako. Imamo tudi Jugoslavijo. V Kraljevem bodo volit-

Volitve se ne smejo več zavlačevati. Somišljeniki Kmečke Zveze zahtevajo na vseh shodih, da se morajo čimprej razpisati volitve za državni zbor v Beogradu, za deželni zbor v Ljubljani, za občinske in šolske odbore, itd. Če so v Nemški Avstriji in na Čehoslovaškem lahko izvršili volitve, zakaj bi jih pri nas ne.

Ljudstvo mora priti do besede!

Kmetijska Zveza za našega kmeta.

Neštevilno pritožb prihaja od vseh strani, da naše davčne oblasti malim in srednjim ter mnogokrat tudi večjim posestnikom predpisujejo neprimerno visoko dohodnino. Na vseh shodih in ob drugih prilikah se pritožujejo naši ljudje, da bo krivično predpisana dohodnina uničila veselje do dela marsikateremu kmetu. Davčne oblasti pa so začele kmetom predpisovati tudi vojni davek in v zadnjem času celo vinski davek. Na shodu zaupnikov Kmečke Zveze dne 11. septembra v Mariboru se je od strani naših kmetijskih mož zahtevalo, da se mora tem krivicam napraviti konec. Izvolilo se je posebno odposlanstvo, ki naj zastopnikom višje finančne oblasti pojasni, kako se glede predpisovanja dohodninskega, vojnega in vinskega davka postopa z ubogim kmetiskim ljudstvom.

V odposlanstvu so bili dež. poslanec Vrečko, župan Galunder in posestnika Serbinek in Zebot. V sredo, dne 24. septembra je poverjenik dr. Verstovšek vodil odposlanstvo k delegatu finančnega ministra dr. Savniku v Ljubljani.

Odposlanstvo se je mudilo nad eno uro pri delegatu. Na podlagi resničnih dejstev je odposlanstvo dokazalo delegatu, da se našemu (posebno kmetiskemu) ljudstvu godijo pri predpisovanju prejšnjih davkov, posebno po nekaterih okrajih gorostasne krivice. Cel ustroj, kako se predpisuje dohodnina in vojni davek, je na napačni podlagi. Sedanji slovenski uradniki še odmerjajo dohodnino in vojni davek na podlagi podatkov, ki so jih sestavljali prejšnji, po veliki večini nemčurski in nemški uradniki, ki so imeli nastavljene za špiceljne same najbolj zagrizene nemčurske hujskače in ovaduhe. Ti so pošiljali davčni oblasti napačne in lažnjive podatke o dohodkih posameznih posestnikov in obrtnikov. O Nemcih in nemčurjih so poročali čisto malenkostne dohodke, o Slovencih pa so iz same hudobije poročali, da imajo ogromne dohodke. Od tod izvira toliko krivičnih predpisov, od tod toliko nevolje in jeze med kmetiskim ljudstvom. Poslanec Vrečko je odločno povdarjal, da naše ljudstvo ve, da mora imeti država dohodke in pravično odmerjenih davkov ne plačuje z nevoljo. A ker se pri predpisovanju dohodnine godijo gorostasne krivice in ker nekateri uradniki kar kratkoma odklanjajo upravičene pritožbe, ni prav nobeno čudo, če je ljudstvo nevoljno. Poleg tega pa še stišijo naši ljudje v uradih zbadljivke: „Kmet se veliko premalo davkov plača! Kmet je oderuh! Kmet je navijalec cen!“ Dejstvo pa je, da si mora marsikateri kmet že sedaj najeti posojilo, če hoče plačati visoko dohodnino.

Odposlanci SKZ so delegatu dr. Savniku pojasnili natanko vse pritožbe in jih podprli z dokazi. Izročili so mu še posebno spomenico. Dr. Savnik je vzel pritožbe na znanje in je obvestil zastopnike Kmečke Zveze, da bo izdal ukaz, naj se krivice popravijo. Izjavil je, da se:

1. odslej uradniki morajo ozirati tudi na vse pritožbe, prizive in priznalnice, ki so vložene po preteku določenega roka;
2. da se bodo čimprej sestavile cenilne komisije, v katerih bodo imeli tudi kmetiski in obrtniški davkoplačevalci besedo;
3. da se nepravilno računjena uporaba lastnih pridelkov pravično ceni;
4. da se davčne oblasti ne bodo smele ozirati na nezanesljive podatke, ki so jih sestavljali nemški in nemčurski uradniki in ovaduhi;
5. da bodo prizive do 6000 K reševali pri okrajnih oblastvih;
6. da morajo uradniki sprejeti vsak rekurz, upoštevati

ve. Drago ljudstvo, takrat pokaži, kaj si. Stala sva 12. septembra s prof. dr. Ozwaldom pri Sv. Križu zunaj cerkve. Noter priti ni bilo mogoče, pa pravi, dobro bi bilo, ako bi nekdo zunaj na prostem po sv. opravilo spregovoril ljudstvu o sedanjih razmerah. — Res, pametna misel! Ne z brezmiselnimi veselnicami, ki se zdaj prirejajo tukaj ob meji, s pijančevanjem, a godbo in plesom, s tem, gospodje, ne bode rešili našega ljudstva. Treba je resnobe. Ob naši nemški meji najdemo kraje, kjer pleše vse, staro in mlado, posebno odkar imamo vojaštvo na vratu. Sosedje Nemci se pa nam smeji. Misli sem si zadnjič in tudi hotel povedati ljudem, ob volitvah bodite tudi trdno katoliški, da ne bo veljal o nas rek, ki so ga imeli stari Rimci: plebs mobilis, kar bi bilo prosto prestavljeno: ljudstvo naše ni vredno, da bi se človek za njega trudil. Poznam kraj v prelepi Savinjski dolini, kjer so bili ljudje ob neki cerkveni slovesnosti do solz ginjeni; nekaj mesecev pozneje so volitve za državni zbor — nasprotnik dr. Korošcov, liberalni kandidat iz Zalca, dobi v tistem kraju večino glasov. Torej značajnosti in zopet značajnosti je treba učiti naše ljudi! Naši dobri in izobraženi Primorci in Goričani vzdihujejo pod strašnim jarmom, niso tega zaslužili. Če jim pogledaš v oči, bereš jim vso bolečino, ki jo je povzročil Korošec Laž v verskem in narodnem oziru. In mi bi naj z veselnicami kratili časi Ne, časi so pač preprosti.

napovedbe davkoplačevalcev in da morajo z njimi ljudno postopati; 7. vsi vojni dobičkarji se morajo brezobzirno obdačiti; 8. glede vinskega davka bo treba temeljite izpremembe, da ne bo kmet trpel škode; 9. delegat dr. Savnik je obljubil odposlancem Kmečke Zveze, da se eksekucije ali iztirjevanja vojne davka in dohodnine (licitacije) takoj ustavi in se na prošnjo (kolek 2 K) počaka s plačilom.

Odposlanci Kmečke Zveze so dosegli uspeh. Na davkoplačevalcih, ki trpijo krivico, pa je sedaj leželo, da takoj vložijo pritožbe, oziroma prizive na davčno okrajno oblast, ali pa naravnost na delegata finančnega ministrstva dr. Savnika v Ljubljani, tudi v slučaju, če so krivično predpisani davki za plačani.

Kdor si sam ne zna sestaviti priznanih, priziva ali pritožbe, naj se obrne osebno ali pismeno na „Tajništvo Slovenske Kmečke Zveze v Mariboru“ (Cirilova tiskarna), ki daje članom Kmečke Zveze brezplačno potrebna pojasnila.

Da se poznamo.

Zadnji čas rastejo novi listi kakor gobe iz zemlje. Zato je potrebno, da svoje čitatelje večkrat opozorimo na glasila naše stranke in nasprotnih strank. Naši listi so: „Straža“, „Slovenski Gospodar“, „Male Novice“, „Murska Straža“, „Slovenec“, „Domoljub“ in „Mir.“ Nasprotni listi so: „Mariborski Delavec“, „Nova Doba“, „Ptujski List“ (ti trije so glasila JDS (Jugoslovanske Demokratske Stranke) in sicer prvi za Maribor, drugi za Celje in tretji za Ptuj). „Jugoslavija“ (list liberalcev-radikalcev), „Slovenski Narod“ (JDS v Ljubljani), „Kmetijski List“ (glasilo nove Samostojne Kmetijske ali Mermoljeve stranke), „Naprej“ in „Ljudski Glas“ (oba glasila socialdemokratske stranke).

Čitatelji, izrezite si ta članek, da imate imena pri rokah, ako vas kdo vpraša po tem ali onem listu. Zelo neutrudno agitira zadnji čas JDS za svoje liste v Mariboru znani prof. Voglar od Sv. Ruperta v Sl. gor., v Celju odvetnik dr. Božič, v Ptujju odvetnik dr. Gosak; pošiljajo strankam list in zraven pismo, v katerem jih silijo na vso moč, da morajo list vzeti in naročiti. Somsiljeniki, pismo v peč, list pa nazaj! In če pride vdrug, vretič, vdrug in vretič nazaj! Tudi razni zaupniki in poštni uradi prejemajo cele zavojke listov, da jih razširjajo. Odklonite možda vsak list, ki ni naših misli! Svoji k svojim! Predobri in prepošteni smo bili, ko smo liberalcem radi edinosti prepustili toliko mandatov. Zdaj hočejo nas, svoje dobrotnike, izpodrinuti, a nas ne bodo. Laž in hinavščina imata kratke noge!

TABOR

murpoljskega in prekmurskega kmetkega ljudstva sklicuje Slov. Kmečka Zveza

v nedeljo, dne 5. oktobra ob 14. uri (2. popoldne) na

Cvenu pri Ljutomeru.

Govorijo: dež. poslanec Ozmec, Žebot, Rajh, Novak in drugi. ::: Vabimo k obilni udeležbi.

Okrajni odbor K. Z.

Starši se oglašajo.

Vedno več protestov dobivamo zoper novi šolski načrt, ki je veri in Cerkvi sovražen, staršem pa jemlje vsak vpliv na vzgojo otrok. Navedemo dva.

Enega so vposlali starši župnije Tinje in se glasi: „Ministrstvu za prosveto v Beogradu. Podpisani očetje in matere ugovarjamo proti novemu šolskemu načrtu zakona o narodnih šolah za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, izdelanem od „Prosvetnega odbora“ v Beogradu. Prosvetni odbor je črtal glavni in nenadomestljivi temelj vsake prave vzgoje ter zamenjal zahtevo versko-nravnne vzgoje za narodno-moralno vzgojo. Po tem načrtu bi bila Cerkev, ki ima po naravnem in božjem zakonu pravico in dolžnost vzgajati, izključena iz vseh šolskih odborov in svetov. Po tem zakonu se nalagajo ljudstvu bremena, a pravice se mu ne da skoraj nobenih. Novi učni načrt zakona o preosnovi šol je torej naravnost žaljiv za naše vero ljudstvo in za Cerkev ter je docela nedemokratičen, zato glasno in ostro ugovarjamo proti temu protiverskemu in proticerkvenemu načrtu šolskega zakona. Tinje, dne 21. septembra 1919. Slede podpisi.

Drugi protest je doposlala Kmečka Zveza v Nazaretu (Mozirje). Glasi se: „Nazaret, dne 21. septembra 1919. Podružnica Kmečke Zveze v Nazaretu, za vedajoča se dobro, kam meri novi šolski načrt „Prosvetnega odbora“ v Belgradu, najodločneje zavrača tako nameravano šolsko preosnovo. Kmetje vzdržujemo ljudske šole na deželi, kmetje pošiljamo svoje sinove in hčere v srednje in visoke šole ter druge učne zavode po mestih. Ne more in ne sme nam biti vse eno, kako se nam vzgajajo naši otroci, veselje naše, naš up, naš najdražji zaklad. Zato zahtevamo, da se kmetom-staršem da tudi odločilna beseda pri določanju šolske reforme. Prosvetni odbor peščice brezverskih doktorjev in inženirjev naj bo uverjen, da so mi nudi časi, ko je kmet ponižno sprejel vse, kar se mu je ponudilo. Mi zahtevamo kakor en mož v vsaki

nravnne vzgojo, ker je edino taka vzgoja poročna, da bo slovenski narod v Jugoslaviji ostal čil in zdrav ter sposoben, da prevzame v številu drugih narodov enakovredno ulogo v svetovni zgodovini in politiki.“

Naši invalidi.

Vprašanju, kako oskrbeti invalide, bi bilo treba posvetiti več skrbi. Ne more nam pač biti vse eno, kako se godi 50.000 našim državljanom in kako bodo oni zadovoljni pri nas. Res, da so to ljudje, ki so telesno poškodovani, manj ali celo nič sposobni za delo. Toda tega si niso krivi sami, in naši bratje so, moške in fantje v najlepših letih, marsikateri izmed njih je prestal veliko hudega.

Pisalo se je nekaj časa o domovih za invalide: in res jih vidimo zdaj te nesrečneže skupno stanovati na raznih krajih. Torej so srečno prišli nazaj v barake in vojašnice! Ne invalidom, ne drugim to ne zmore posebno ugajati. Koliko dolgega časa je v teh hišah, kako se marsikateri privadi lenobi, koliko slabega se naučijo drug od drugega, kakšna nravnarnost so za celo okolico tisti, ki jim ne manjka veliko, pa so tembolj lahkomišeln! Če bodo stanovali po teh domovih dalje časa, ne da bi vedeli, kaj naj začnejo, je velika nevarnost, da bodo čezdalje bolj nezadovoljni, bodo poslušali vsakega podpihivalca in tako lahko postanejo ravno invalidi prava nadlega in šiba božja za celo državo. In vendar bi lahko mnogo se koristili, ako se bo prav postopalo z njimi.

Naša misel je ta: za slepce in morebiti še za katero drugo vrsto invalidov naj se ustanovijo primerni zavodi. Drugih invalidov pa nikar ne držati v skupnih domovih, zlasti ker zdaj ni nikjer nobeno prave discipline. Kateri so tako poškodovani, da ni mogoče na to, da bi bili še kdaj za delo, tiste naj razdelijo na civilne bolnišnice in hiralnice; ravno tako take, ki se nimajo kam domov. Drugi invalidi pa naj grede domov in tam pomagajo pri delu, kolikor pač morejo. Država naj jim izplača primerno podporo, če se ne morejo preživeti. Če pa bo kdaj kakšna šola za nje, naj se skličejo skupaj.

Znano nam je, da so invalidi prav različni: eni so silno obupani, drugi popolnoma mirni, eni bi si radi sami kaj služili, drugim ni za nobeno stvar. Nekateri naravnost silijo domov in komaj čakajo, kedaj se jim rane zacelijo in da dobijo proteze. To so tisti, ki se imajo voljo in veselje do dela in ljubezen do doma. Je pa tudi mnogo invalidov, ki nečejo več prav nič delati, če bi tudi lahko; popolnoma hočejo biti oskrbljeni in zato bi raje ostali v skupnih domovih. „Država nas je napravila siromake, kripelne, država nas tudi mora zdaj preskrbeti.“ Tako pravijo. Poznam enega, ki je prinesel poln nahrbtnik pet ur daleč in pravi, da mu na nogi nekaj manjka, toda doma noče ostati. Prijatelj, res je, da si dal za državo veliko, toda za katero? Kdo pa je kriv vojske? Ali te bodo tisti zdaj redili, ki so izgubili k vojakom? Ali bodo Viljem, Hindenburg, Hötendorf, Friderik i. dr. plačevali za tebe? Bratec, kdo je to, ta država, ki ti naj zdaj vse da? Tvoji domači in pa sosedje, nihče drug, ki bodo plačevali davke! Zato pa je veliko boljše, da si med njimi doma, jim pomagaš, kolikor se da, se z njimi veseliš in trudiš, kakor pa da ostaneš v kasarni. Saj ti domovi vsaj sedaj še niso nič drugega, kakor dolgočasne kasarne.

Tako mislimo nekateri, ki smo videli sedanje življenje invalidov. Potrebno bi bilo, da bi se oglašili invalidi sami, kako si oni predstavljajo rešitev svojega prežalostnega vprašanja. Imeli so že sicer tu in tam shode, toda dobrih, pravih sklepov in načrtov, ki bi bili izpeljivi, še nihče ni objavil.

[V nedeljo, dne 5. oktobra 1919.]

VELIKI LJUDSKI TABOR

ki se vrši ob vsakem vremenu pri Sv. Križu nad Dravogradom

(1 1/2 km od postaje Dravograd—Meža).

Dopolodne!

Ob pol 10. uri sv. maša. Sodelujejo mariborski gg. pevci. Po sv. maši tabor. Nastopijo razni gg. govorniki iz Korotana, Štajerske, Kranjske in Primorske.

Popoldne:

Ob pol 3. uri narodna veselica: petje, govori, dražbanje in domače zabave. Tople in mrzle jedi ter pijača na razpolago.

Mili Slovenci in mile Slovenke iz slovenskega Korotana, iz Labudske in Dravske doline, iz Mežiške, Mislinjske, Šaleške, Savinjske doline in Celja! Prihitite v obilnem številu na ta velepomembni tabor!

Tužni Korotan vas vabi in kliče.

Slavnostni odbor.

Kaj je storila dosedaj K. Z. za naše ljudstvo.

Neprijatelji Kmečke Zveze, naše krščanske politične organizacije, imajo drzno čelo, da očitajo naši

stranki, da ni nič storila za kmeta. Taki blebatači, ki kot politični mladiči sploh ne poznajo ali nečejo poznati razmer, ki so pred dobrimi deset leti vladale pri nas, namenoma lažejo in farbajo svoje lahkoverne privržence. Taki so posebno agenti liberalno-nemčurske Samostojne laži — Kmetijske Stranke. Mermolja Drogenik, Urek, Blaže Urlep, Joža Medved, školski Kušar in jarebinski Sumenjak ohranjajo življenje Samostojni stranki samo s tem, da trdijo: Kmetiska Zveza ni prav nič storila za kmetško ljudstvo, zategadelj moramo začeti mi. To so tisti veliki preroki, ki imajo glavne zasluge za razne Avstrije in za ustanovitev Jugoslavije. To so oni veliki možje, o katerih bo pisala zgodovina, da so pripeljali slovensko-štajerski kmetški rod iz temnega suženjstva v deželo sreče in svobode. Dr. Korošec, dr. Krek, dr. Versovski ter naši kmetški možje Roškar, Pišek, Brenčič, Vrečko, Peter Novak, Hlebič, Galunder, Florjančič, Pelc in še mnogo drugih, ki so že od nekdaj, v težkih časih, ko je še Mermolja trgoval v Vertobji s krompirjem, ko je še Drogenik v St. Jurju bil slavni zadrugar, delovali za svobodo našega naroda in predvsem našega kmeta, so v primeri s temi „samostojnimi“ junaki prave ničle! Srečna Jugoslavija, da so se porodili ravno na njenem ozemlju veliki sinovi: Mermolja, Urek in Drogenik! Z zagarstvom, s sovraštvom, ki ga sejejo med kmetške vrste, in s pomočjo liberalcev, ki so jih poslali na kmete, bi ti preroki radi spravili kmetško ljudstvo pod prešerni klub Samostojne laži — Kmetijske Stranke. Pa naše ljudstvo je po veliki večini dovolj zrelo, in odklanja liberalno-nemčurskega nezakonskega otroka. Naše ljudstvo ve, da je bila v težkih časih, ko so nas Nemci pritiskali in nas hoteli iztrebiti z naše rodne grude, edino Slovenska Kmečka Zveza, ki se je potegovala za koristi in osamosvojitve slovenskega kmetkega ljudstva. Navesti hočem le nekaj točk iz delovanja Kmečke Zveze:

1. Do leta 1907, ko se ni bilo Kmečke Zveze, so zastopali naše ljudstvo v državnem in deželnem zboru večinoma sami odvokati, profesorji in le redkeda kak kmet. Po ustanovitvi Kmečke Zveze so prišli v državni, oziroma deželni zbor: Roškar, Pišek, Brenčič, Novak, Vrečko, Terglav, Meško.

2. V deželnem zboru štajerskem so Nemci z davčnim denarjem, ki ga je plačeval slovenski kmet, gospodarili tako, da je bil gospodarski polom štajerske skoro neizogiben. Na Slov. Štajerju niso hoteli regulirati ne rek, ne graditi potrebnih cest, ne železnice, ne skrbeti za napredno živinorejo, niso nam ohteli dati potrebnih kmetijskih šol, temveč so skoro vse deželne doklade prabili za nemški del dežele in za nemčurske gnezde na Slovenskem štajerskem. Z obstrukcijo so poslanci Kmečke Zveze prisilili oholo Nemce, da so nam dali vsaj nekaj gospodarskih drobtin.

3. Slovenci nismo imeli ne ene slovenske kmetijske šole, ker so Nemci hoteli, naj bi ostalo slovensko kmetško ljudstvo v gospodarskem oziru nazadnjaško in neizobraženo. S trdo gorjačo obstrukcijo je 12 poslancev Kmečke Zveze premagalo 70 oholih nemških poslancev in izsililo Kmetijsko šolo v St. Jurju.

4. Slovenci nismo imeli ne ene meščanske šole, Nemci pa okoli 20. Poslanci KZ so potom obstrukcijo izvojevali meščansko šolo v Zalcu. Da se pa ni prej ustanovila, so krivi liberalci, očetje liberalne Samostojne Kmetijske Stranke.

5. V deželnem zboru so Nemci v letih 1899—1900 hoteli spraviti na dan visok vinski davek in davek na sadni most, ki bi zavil vrat slovenskim vinogradnikom. Poslanci Kmečke Zveze so udarili ob mizo v deželni zbornici in so z obstrukcijo preprečili nemško nakano in tako slovenskega vinogradnika in sadjarja obvarovali nesreče.

6. Nemci so hoteli, ko je bilo gospodarstvo štajerske dežele zavoženo, z višati deželne doklade na zemljiški davek za 20, 25 in celo 40 odstotkov. Poslanci Kmečke Zveze so bili, ki so s silo preprečili to očetno breme od našega kmetkega ljudstva.

7. Neštokrat so poslanci KZ zahtevali, naj se lovski zakon tako spremeni, da se bo lovski zakon tako zboljšal, da bo smel kmet divjačino, ki dela škodo sadnemu drevju in drugim nasadom, pobiti in da bo imelo ljudstvo pravico do lova, a ne samo bogata gospoda.

8. Le pogledite zapisnike deželnega in državnega zbora, kako so se naši poslanci trudili, da bi se regulirale reke in potoki na Slov. Štajerju, n. pr. Pesnica, Drava, Sava, Mura, Sotla, Dravinja, Savinja, Paka itd. Da se je regulirala Pesnica zadnja leta ob izlivu, je zasluga poslancev Kmečke Zveze.

9. V državnem zboru so poslanci KZ stavili nebroj predlogov, da bi se doseglo starostno zavarovanje za viničarje in sploh za kmetško delavsko ljudstvo. Nesmrtni dr. Krek je v tem oziru bil neutrujen delavec. Istotako so zahtevali, da se osnuje zavarovalnica za živino. Liberalci in socialni demokrati pa so take koristne predloge vedno preprečili. Če bi imeli sedaj državno zavarovalnico za živino, bi kmet dobil za poginole svinje letos vsaj nekaj odškodnine.

10. V državnem zboru so poslanci Kmečke Zveze napeli vse sile, da so preprečili vinski davek.

11. Dosegli so, da ni bilo treba vinogradnikom v slabih letih vračati brezobrestnih posojil.